

כיבוש ירושלים

דברי הימים א פרק יא	שמואל ב פרק ה
(ד) וַיִּלְכָּד דָּוִד וְכָל יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַם הַיָּבֹס וְשֵׁם הַיְּבוּסִי יִשְׁבִּי הָאֲרָץ : (ה) וַיֹּאמְרוּ יִשְׁבִּי יְבוּס לְדָוִד לֹא תָבֹא הֵנָּה	(ו) וַיִּלְכָּד הַמֶּלֶךְ וְאֲנָשָׁיו יְרוּשָׁלַם אֶל הַיְּבוּסִי יוֹשֵׁב הָאֲרָץ וַיֹּאמֶר לְדָוִד לֵאמֹר לֹא תָבֹא הֵנָּה
וַיִּלְכָּד דָּוִד אֶת מִצְדַּת צִיּוֹן הַיָּבֹס עִיר דָּוִד : (ו) וַיֹּאמֶר דָּוִד כָּל מִכָּה יְבוּסִי בְּרֵאשׁוֹנָה יְהִי לְרֹאשׁ וּלְשָׂר וַיַּעַל בְּרֵאשׁוֹנָה יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה וַיְהִי לְרֹאשׁ :	כִּי אִם הִסִּירְךָ הָעוֹרִים וְהַפְּסָחִים לֵאמֹר לֹא יָבֹא דָּוִד הֵנָּה : (ז) וַיִּלְכָּד דָּוִד אֶת מִצְדַּת צִיּוֹן הַיָּבֹס עִיר דָּוִד : (ח) וַיֹּאמֶר דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא כָּל מִכָּה יְבוּסִי וַיַּגַּע בְּצַנוּר וְאֶת הַפְּסָחִים וְאֶת הָעוֹרִים שָׁנְאֵי נַפְשׁ דָּוִד
וַיִּשָׁב דָּוִד בְּמִצַּד עַל כֵּן קָרְאוּ לוֹ עִיר דָּוִד : (ח) וַיָּבֹן הָעִיר מִסְבִּיב מִן הַמְּלֹא וְעַד הַסְּבִיב וַיֹּאבֵב יְחִיָּה אֶת שַׁעַר הָעִיר :	עַל כֵּן יֹאמְרוּ עוֹר וּפְסָח לֹא יָבֹא אֶל הַבַּיִת : (ט) וַיִּשָׁב דָּוִד בְּמִצְדָּה וַיִּקְרָא לָהּ עִיר דָּוִד וַיָּבֹן דָּוִד סְבִיב מִן הַמְּלֹא וּבְיָתָהּ :
(ט) וַיִּלְכָּד דָּוִד הַלּוּד וַיִּקְנֹק אֶלְהֵי צְבָאוֹת עִמּוֹ : פ	(י) וַיִּלְכָּד דָּוִד הַלּוּד וַיִּקְנֹק אֶלְהֵי צְבָאוֹת עִמּוֹ :

מה עשו אנשי יבוס, עשו צלמים של נחשת והעמידו אותן ברחוב העיר וכתבו עליהם שבועת אברהם. וכשפאו ישראל לארץ רצו לפנס בעיר היבוס, ולא היו יכולין לפנס מפני אות ברית שבועת אברהם, שנאמר (שופטים א, כא) ואת היבוס ישב רשלים וגו'. וכשמלך דוד ורצה לפנס בעיר היבוס לא הניחו אותו, שנאמר (ש"ב ה, ו) ויאמר לדוד לאמר לא תבא הנה וגו'. והלא היו ישראל כחול הים, אלא מפח ברית שבועת אברהם ראה דוד וחרז לאחוריו, שנאמר (שם ט) וישב דוד במצדה. אמרו לו אין אתה יכול לפנס בעיר היבוס עד שתסיר כל הצלמים הללו שכתוב עליהם אות שבועת אברהם, שנאמר (שם ו) כי אם הסירך העורים והפסחים, אלו הצלמים שנאמר עליהם על כן יאמרו עור ופסח לא יבוא אל הבית (שם ח). אמר דוד לאנשיו כל מי שיעלה בראשונה ויסיר את הצלמים הללו שכתוב עליהם אות ברית שבועת אברהם, יהיה לראש. ועלה בראשונה יואב בן צרויה, ויהי לראש, שנאמר (דברי הימים א, יא, ו) ויעל בראשונה יואב בן צרויה. ואחר כך קנה את עיר היבוס לישראל בכתב עולם לאחזת עולם. מה עשה, לקח מפל שבט המטשים שקלים, הרי כלן שש מאות שקלים, שנאמר (דברי הימים א, כא, כה) ויתן דויד לארנו וגו'.

3. רד"ק שמואל ב פרק ה

והחכם ר' אברהם א"ע פירש כי אם הסירך כמו הסיר כלומר אם תסיר למלחמתך אפי' העורים והפסחים אז ימנעוך שלא תבא הנה כי המגדל הזה חזק מאד ולא נירא אותך למלחמה :

1. רש"י ד"ה אל היבוס

מצודת ציון נקראת יבוס, ומזרעו של אבימלך היו, והיו להם שני צלמים, אחד עור, ואחד פסח, שנעשו על שם יצחק ויעקב, ובפיהם השבועה שנשבע אברהם לאבימלך, ולכך לא הורישום כשלכדו את ירושלים, לא לכדו את המצודה, כמו שנאמר (יהושע ט"ו: ס"ג). ואת היבוס יושב ירושלים לא יכלו יושבי יהודה להורישם, ותניא אמר רבי יהושע בן לוי. יכולין היו, אלא שלא היו רשאים (ספרי דברים י"ב: י"ז).

2. פרקי דרבי אליעזר פרק לו

ורץ להביא בן בקר, וברח לפגיו בן הבקר ונכנס למערת המכפלה, ונכנס אחריו שם ומצא שם אדם ונתנה שוכבים על המטות וישנים, ונרות דולקין עליהם, וריח טוב עליהם פריח ניחוח, לפיכך חמד את מערת המכפלה לאחזת קבר. אמר לבני יבוס לקנות מהם את מערת המכפלה במקר טוב ובזהב ובשטר עולם לאחזת קבר. וכי יבוסים היו והלא חתיים היו, אלא על שם עיר יבוס נקראו יבוסים, ולא קבלו האנשים. התחיל פורע ומשתחוה אליהם, שנאמר (בראשית כג, יב) וישתחוו אברהם לפני עם הארץ. אמרו לו אנו יודעים שהקדוש ברוך הוא עתיד לתן לך ולזרעך את כל הארצות האל, כרת עמנו שבועה, שאין ישראל יורשים את עיר יבוס כי אם ברצונם של בני יבוס. ואחר כך קנה את מערת המכפלה במקר זקב ובכתב עולם לאחזת עולם, שנאמר (שם טז) וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרו את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר.

10. Yigal Yadin, The Art of Warfare in Biblical Lands

The word "gutter" posed a problem. To what could it refer? The fortress of Zion was sited on a hill just south of today's Old City of Jerusalem, and archaeological excavations on this site revealed a vertical tunnel by which the inhabitants of the Jebusite city could reach an outside well in time of siege. This led some scholars to relate the "gutter" to this tunnel, suggesting that David was calling on his men to storm the city through this tunnel. But this is hardly feasible, for the tunnel was narrow and vertical.

An alternative theory—suggested by the late Professor E. L. Sukenik—is to translate the Biblical Hebrew word *Zinnor* not as "gutter" but as a weapon rather like a three-pronged pitchfork or a trident. The Hebrew letter for "and" is *w*, and *w* is also the Hebrew suffix for "his." By moving the letter *w* back one space in the text and reading it as the suffix of "Zinnor" rather than a prefix for the succeeding word, we would get the following phrase which would make the action clear: "Whosoever . . . smiteth . . . the lame and the blind *with his trident*. . ."

11. רלב"ג

יגע בצנור והוא המרזב ששפכים ממנו המים וישחית עם השחתתו את הצנור הפסחים והעורים שהם שנואי נפש דוד מצד שימנעוהו מלבוא אל הבית יהיה לו גמול כך וכך

<https://biblicalisraelstours.com/2017/08/davids-conquering-jerusalem/>

<https://youtu.be/XXHiXuPw7zM>

4. The Antiquities of the Jews, 7.61–7.70

Flavius Josephus translated by William Whiston

611. Now the Jebusites, who were the inhabitants of Jerusalem, and were by extraction Canaanites, shut their gates, and placed the blind, and the lame, and all their maimed persons, upon the wall, in way of derision of the king, and said that the very lame themselves would hinder his entrance into it. This they did out of contempt of his power, and as depending on the strength of their walls. David was hereby enraged, and began the siege of Jerusalem, and employed his utmost diligence and alacrity therein, as intending by the taking of this place to demonstrate his power, and to intimidate all others that might be of the like [evil] disposition towards him. So he took the lower city by force, but the citadel held out still; whence it was that the king, knowing that the proposal of dignities and rewards would encourage the soldiers to greater actions, promised that he who should first go over the ditches that were beneath the citadel, and should ascend to the citadel itself and take it, should have the command of the entire people conferred upon him. So they all were ambitious to ascend, and thought no pains too great in order to ascend thither, out of their desire of the chief command. However, Joab, the son of Zeruiah, prevented the rest; and as soon as he was got up to the citadel, cried out to the king, and claimed the chief command.

5. רש"י שמואל ב פרק ה

העורים והפסחים - הם עבודת כוכבים שלהם :

6. יגאל ידין (תורת הלחימה בארצות המקרא)

"They parade in front of them a blind woman and a deaf man and you speak as follows: 'See! here is a blind woman and a deaf man. Whoever does evil to the king and the queen, let the oaths seize him! Let them make him blind! Let them make him deaf! Let them blind him like a blind man! Let them deafen him like a deaf man! Let them annihilate him, the man himself together with his wife, his children, and his kin!'"

See separate source file

7. מצודת ציון ב:ה

(ח) בצניור - שם המגדל :

8. רש"י ב:ה

ויגע בצניור - לשון גובה המגדל כי שם היו נתונים כוכבים ומזלות שלהם...

9. תהילים מ"ב, ח:

"תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךָ כֹּל מִשְׁפָּרִיךָ וְגִלְיָד עָלֶי עֶבְרוּ"



